

ACTA DE LA SESSIÓ DE L'AJUNTAMENT PLE

Identificació de la sessió

Núm.: 04/2015

Caràcter: extraordinària.

Convocatòria: primera.

Data: 27 de març de 2015

Horari: de 8.15 a 8.55 hores.

Lloc: sala de plens de la Casa Consistorial de Felanitx.

Assistents

- Gabriel Tauler Riera, batle president;
- Rafael Roig Grimalt, Pedro Acosta Durán, Antònia Rosselló Ballester, Juan Ramón Vidal Ferré, Rafel Prohens Soler, Margarita A. Sureda Gomila, Apolonia Rotger Vidal, Beatriz Martínez Picó i Guillermo Rosselló Juliá, pel Partit Popular;
- Joan Xamena Galmés, Pere Mestre Manzanares, i Marc Ordinas Llopis pel Bloc per Felanitx;
- Antonio López Ramírez, Mercedes Parapar Estévez i María del Mar Almodóvar Pastor, pel Partit Socialista Obrer Espanyol;
- Guadalupe Mansilla Garcia per la Lliga Regionalista de les Illes Balears;
- Sebastià Galmés Verger, interventor;
- i Marc Rigo Manresa, secretari.

CESSIÓ A L'AJUNTAMENT DE L'ÚS I LA GESTIÓ DEL FAR DE PORTOCOLOM

La sessió comença amb l'únic punt de l'ordre del dia d'aquesta plenària que ha estat convocada a petició del Grup Municipal del Bloc per Felanitx i del Grup Municipal del PSOE, amb el que es proposa que l'Ajuntament es pronunciï, tant a nivell tècnic com polític, sobre el futur del far de Portocolom, i sol·liciti a l'Autoritat Portuària, si escau, la cessió d'ús i la gestió del Far a l'Ajuntament.

Arran d'aquest tema el Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB), mitjançant escrit presentat dia 25 dels corrents, ha sol·licitat intervenir en aquesta plenària per aportar sobre el tema l'opinió d'un sector de la població. El batle comenta que el Reglament municipal de participació ciutadana exigeix que per poder intervenir en la plenària s'ha de fer en representació d'alguna associació o entitat inscrita en el Registre Municipal d'Associacions, i el GOB no hi està. Malgrat tot, anuncia que obviarà aquesta exigència, i convida la persona que hagi d'intervenir a acostar-se a l'estrada.

La Sra. Gemma Madrid Puerto s'acosta a l'estrada i llegeix la següent intervenció, que es transcriu literalment:

"Benvolguts regidors/es, senyor batle, bon dia a tots/es.

Lo primer de tot, agraïm que es celebri aquest ple, i especialment als grups de l'oposició que l'han sol·licitat. En segon lloc, lamentam de veres que es convoqui a les 8:15 del matí. És ben evident, que la intenció de fixar-lo a aquesta hora, no és altre que amagar el debat sobre el far, impedir

que més gent pugui assistir a aquest ple a escoltar, a informar-se i a valorar la posició de cada partit en aquest assumpte tan important. En tot cas, pensam que s'han pres una molèstia inútil. El debat és al carrer, el poble en va ple!, i per tant aquest intent d'amagar la realitat creim que és estèril.

En tot cas, venim a fer una proposta seriosa i sincera: aconseguir que el far segueixi en mans públiques i que no es privatitzi. Volem recordar que el far és l'edifici més emblemàtic del paisatge urbà i marítim de Portocolom. És l'edifici més antic del poble, té una gran bellesa i està situat a un punt clau del port, sa punta de ses Crestes. El seu valor patrimonial, arquitectònic, cultural i natural està molt per damunt de càlculs monetaris. Hi ha coses que no tenen preu. Després de 152 anys d'història, el far és un símbol fixat a la retina de residents, estiuejants i visitants de Portocolom. Moltes empreses l'usen als seus logos i si als nins de Portocolom els hi demanam que pintin alguna cosa especial del seu poble, pinten el far, Sa Farola. El nom i la imatge de Portocolom van lligats al seu far i aquesta és la fotografia que no s'hauria d'alterar ni prostituir.

La tecnologia ha transformat l'ofici de faroler i els fars s'encenen i s'apaguen mitjançant sistemes automàtics. El far de Portocolom, emperò, és alguna cosa més que un instrument d'orientació i seguretat nàutiques. Molt més. Per això no és admissible que es privatitzi i es converteixi en un hotel per uns pocs privilegiats.

Ara mateix l'ús hotelier als fars està expressament prohibit per la llei i sols una mesura excepcional dictada pel consell de ministres, permet botar-se aquesta llei. Així i tot, la llei és clara, tal com recorda el secretari municipal en un informe fet aquesta setmana, l'ús hotelier sols és possible per raons d'interès social i cultural. Quin interès cultural té fer un SPA al far? Les administracions gairebé mai pensen en els habitants del port, sovint només venen per privatitzar, fer concessions i recaptar doblers que se'n van i no tornen.

El far de Portocolom està en bon estat de conservació, i està catalogat com a Sòl Rústic Protegit per aquest mateix ajuntament. Actualment el far està habitat per una família de farolers, que s'encarrega del seu manteniment i també el d'altres fars. Tenen un contracte legal, però ara es veuen en una situació molt incerta.

Senyor batle, senyors regidors, no creuen que és una bona ocasió per estar al costat de qui defensa el patrimoni de tots? Ens costaria molt entendre que participin, d'aquest espoli. L'Autoritat Portuària és rica, té molts de recursos, més de 23 milions de pressupost i poques despeses, tancant l'any amb un important superàvit. Si necessitàs més pressupost que gestioni millor el que té, però que no entregui el far al millor postor.

Senyor batle, què hi guanya l'ajuntament en tot això, ho han calculat? Poc o res. Què hi perd? Molt, tot. I vostès senyor regidors de l'equip de govern, que hi guanyen posicionant-se a favor d'una privatització encoberta de concessió. Res, ben igual que quan es va privatitzar l'edifici de la llonja. Poc patrimoni que tenim i el regalam. Ens agradaria que l'ajuntament de Felanitx estigués amb el poble. La diferència entre un far privat i exclusiu i un far públic, és tan gran que no té discussió. Pensin per favor, que estam davant una oportunitat històrica. Ara o mai.

Fa uns dies, 800 persones vam marxar de la plaça fins al far per demanar que no es privatitzi.

Senyors regidors, altres institucions s'estan posicionant a favor dels fars, contra la privatització, com són els casos del Consell i l'Ajuntament de Formentera; o el de l'ajuntament de Xàbia, a la

Comunitat Valenciana. Si l'ajuntament mostra fermesa, no hi ha dubte que el far podria quedar amb bones mans, les mans públiques.

Per tots aquests motius, sol·licitam que s'aprovi una resolució en contra de la privatització i de qualsevol tipus de concessió d'aquest espai públic.

El turisme ja ha cremat molts de llocs costaners, cal preservar el far i els seus usos actuals. Per això volem el far públic!"

A continuació el batle obre un primer torn d'intervencions i pren la paraula el Sr. Joan Xamena (Bloc) qui demana si ja s'ha contestat la petició d'informe de l'Autoritat Portuària per treure en concessió el bar-cafeteria, restaurant, etc., al Far. Per altra banda, recorda que la possibilitat que el Consell de Ministres pugui aixecar la prohibició d'ús hotel·ler, alberg, etc. en el Far, queda condicionada al fet que aquest estigui a una distància mínima de la ribera del mar, amb la qual cosa dubten que es pugui aixecar aquesta prohibició. Altrament, la Llei de turisme permet un ús turístic als fars, amb la qual cosa hom és demana qui té competències per aixecar aquesta prohibició. Segons la Llei, l'únic ús que es pot donar al Far és el d'educació ambiental, ni tan sols no té ús d'equipament, i aquestes restriccions deuen tenir alguna raó de ser. De la mateixa manera que l'Ajuntament té l'ús i gestió de les platges, també ha de poder demanar l'ús i la gestió del Far, encara que en cap dels dos casos no sigui una competència de l'Ajuntament. El Bloc està en contra de la privatització del Far a través d'una concessió a llarg termini que n'impedeixi l'accés lliure als felanitxers. Si és tracta d'un hotel, perfectament pot tenir un accés restringit. A més, també cal tenir en compte el caràcter simbòlic del Far: és el lloc més fotografiat i més estimat del Port, i per res voldrien que es convertís en un espai privat on hi podria haver tanques publicitàries o altres elements que retoquessin la seva fesomia. Ningú no cuidarà millor el Far que els propis felanitxers, i no es pot esperar que empreses que vénen de fora apreciïn el nostre Far i el valorin com la gent d'aquí. Al cap i a la fi, l'Autoritat Portuària vol llevar-se de damunt els fars i alhora aconseguir uns ingressos, no li interessa l'opinió dels felanitxers ni res pus. Per tot això el Bloc demana que l'Ajuntament sol·liciti l'ús i gestió del far, que s'exigeixi un accés lliure i que no quedi hipotecat per molts d'anys en mans privades d'un hotel·ler. Després, els usos que se li poden donar són infinits, des d'un museu marítim, amb un bar per poder-ne dur el manteniment, un alberg, etc., a Mallorca en tenim molts d'exemples. Si realment hi ha tantes ofertes per part dels hotelers, deu ser perquè serà rendible, i per tant, la seva gestió no serà un problema per al seu finançament i manteniment. El que no volen és que quedi en mans privades, sinó que sigui de tots els felanitxers.

La Sra. Mercedes Parapar (PSOE) explica que el Far de cap de les maneres no ha de caure en mans privades, i creu que si s'hi fa un hotel només hi podran accedir uns quants privilegiats, encara que sigui de tots els felanitxers, i com ja ha dit el Sr. Xamena, ningú no el cuidarà millor que els felanitxers. Creu que s'ha d'aturar l'avenç d'aquesta privatització, i tal vegada estaria bé posar-lo a l'itinerari d'albergs, perquè estigués obert al públic i que hi pogués anar tothom. Demana al govern municipal que pensi, per una vegada, en tots els felanitxers i felanitxeres, i que no facin malbé el poc que tenim.

La Sra. Guadalupe Mansilla (Lliga) diu que està totalment d'acord que el Far s'utilitzi i sigui per al poble (visites guiades, escolars, etc.), però també pensen que serà molt difícil una gestió directa des de l'Ajuntament si ha de ser un ús d'hotel, restaurant, etc. Creu que l'Ajuntament no està capacitat per dur una gestió directa, però si es fes a través d'una concessió hauria de ser mitjançant unes clàusules molt clares, i amb una supervisió directa de l'Ajuntament perquè no passi el que passa en altres concessions.

El batle comença la seva intervenció dient que no s'ha enviat cap informe encara. Quant a l'equiparació que ha fet el Bloc entre l'ús del Far i el de les platges, entén que això significa que les platges estan privatitzades, ja que l'explotació del servei es fa a través de concessions amb empreses privades. Al marge d'això, explica que l'Autoritat Portuària només ha demanat un informe a l'Ajuntament amb el propòsit d'iniciar la tramitació, però encara no s'ha fet enlloc aquest canvi d'usos. Així com està la legislació estatal, avui per avui, l'únic canvi d'ús que pot demanar l'Autoritat Portuària al Consell de Ministres, després dels informes previs de *Puertos del Estado*, i de Costes, només pot ser el d'ús hotel·ler, albergs o hospedatges que puguin afavorir el desenvolupament d'activitats culturals o similars d'interès social. Qualsevol altre ús no està permès en els fars. Si l'Ajuntament demana la cessió i gestió de l'ús, el primer condicionant és que el Far en el planejament municipal i en l'ordenació territorial està qualificat com a Àrea de Protecció Territorial, amb la qual cosa només s'hi poden autoritzar, com a usos permesos, activitats del sector primari o indústries de transformació agrària. Com a ús condicionat es podria autoritzar activitats de l'estil d'observatoris de la natura o del medi ambient, però ni tan sols no s'hi poden desenvolupar activitats mediambientals. Altrament, a través de la Llei turística, es podria destinar també a ús hotel·ler sense necessitat de canviar el planejament.

Si l'Autoritat Portuària, continua el batle, decidís tramitar el canvi d'ús i després cedir la gestió a l'Ajuntament, aquesta hauria de circumscriure's a l'ús hotel·ler, albergs, o hospedatges que puguin afavorir el desenvolupament d'activitats culturals o similars d'interès social, i d'aquí no se'n pot sortir. És el que ja es fa al far de Formentor, on només s'utilitza el que hi ha, sense afegir-hi res. Recorda que a la darrera plenària es va aprovar el catàleg, i un dels edificis catalogats és el Far, i està molt protegit. Al marge dels aspectes tècnics comentats, fa uns mesos l'Autoritat Portuària va avançar que es demanaria un informe a aquest Ajuntament sobre la iniciació d'aquest procediment. Quan van venir, el primer que els va demanar és si la finca estaria oberta (ara està tancada), i li van dir que sí, que l'Ajuntament pot demanar com a condició que pugui estar obert i que la gent pugui entrar fins a l'enfront de la finca. L'Autoritat Portuària, arran de les notícies que han sortit darrerament en premsa, ha dit que ARCA (entitat conservacionista del Patrimoni) va anar a parlar amb ells i, una vegada explicat el projecte, han dit que no hi estan en desacord. El propòsit del projecte és intentar que la gent pugui aprofitar aquest espai que ara està tancat, i aprofita l'avinentesa per convidar els membres de la corporació a adreçar-se a l'Autoritat Portuària i els donaran totes les explicacions pertinents.

Si al final el projecte anés bé, continua el batle, i l'Autoritat Portuària aconseguís obtenir l'ús d'alberg o hospedatge, si l'Ajuntament ho sol·licita en el seu informe podrà obtenir un

espai que es podria destinar a oficina de turisme, a activitats mediambientals o a un centre d'interpretació. L'Autoritat Portuària ho cediria a l'Ajuntament, com a contraprestació a l'aprofitament hotelier, d'alberg, etc., i tot això a banda de garantir l'accés obert a la finca per poder ser visitada, i, fins i tot, es podria permetre un accés limitat per poder visitar *la farola*. Si el projecte no anés bé, tot quedaria com està ara.

Creu que la proposta del Bloc, conclou el batle, és inviable per qüestió de les limitacions d'ús, i demana si el que pretenen és que l'Ajuntament ho agafi i ho exploti a través d'una concessió, ja que això seria el que faria l'Autoritat Portuària tot permetent a l'Ajuntament disposar d'un espai allà dins per fer-hi alguna de les coses que abans ha apuntat.

El Sr. Xamena contesta que la qüestió essencial és determinar si es pretén donar al far un ús públic o privat, ja que si estam parlant de treure-ho en concessió per vint o trenta anys, això equival a privatitzar-ho. És cert que ara el públic no hi té accés, i això és el que demana el Bloc, però amb la diferència que l'ús i la gestió sigui per part de l'Ajuntament i no per part de l'Autoritat Portuària o d'una empresa privada. Ells poden dir que deixaran un espai o que tendran en compte el que proposi l'Ajuntament, però això requereix d'una concreció. El Bloc demana que se sol·liciti l'ús i la gestió, i que sigui l'Ajuntament qui digui quins usos ha de tenir, quines condicions, quin accés, etc. És cert que els usos són aquests, però amb una concessió privada es canviaran, l'Ajuntament també ho ha de poder decidir. El que no vol el Bloc és que sigui una concessió a llarg termini, i que l'Ajuntament no pugui posar les condicions que vulgui, en canvi, que estigui obert, amb un alberg, un bar, o el que sigui, però amb una gestió pública.

El batle contesta dient que els usos no els posa l'Ajuntament. Els pot sol·licitar, de la mateixa manera que es pot demanar que es canviï el Pla territorial de Mallorca, la normativa sectorial de ports i de la marina, i, posats a demanar, que canviïn tota la normativa sectorial i també la normativa de règim local que estableix les competències municipals. Demana si l'Ajuntament ha d'entrar en temes d'explotacions hoteleres, d'albergs, etc. Fins i tot si es pretengués posar un museu que sobrepassi el caràcter local, com podria ser un museu marítim (que perfectament podria considerar-se d'àmbit insular o autonòmic), dubta que pugués obtenir els informes de fiscalització favorables. Creu que si la proposta tira endavant, i s'inicia la tramitació per al canvi d'ús, tal vegada serà el moment adequat d'asseure's i estudiar què es pot fer i què no.

La Sra. Parapar diu que només veu un interès de l'Ajuntament de malvendre i regalar el Far de Portocolom, i que no hi ha cap interès perquè sigui públic, sinó més aviat d'entregar-lo a mans privades, i creu que hi ha altres solucions, com incloure'l a l'itinerari d'albergs i que el gestioni el Consell de Mallorca i l'Ajuntament, i que segueixi en mans públiques. Creu que no es pot consentir que el far passi a mans privades.

El batle contesta que l'Autoritat Portuària ha dit que vol que la finca que ara està tancada passi a estar oberta i que la gent hi pugui entrar. Li sembla bé que s'inclogui a l'itinerari d'albergs i que se'n cuidi el Consell, però que no sigui com ho fa amb el far de sa Dragonera, que el té tancat i cau. En qualsevol cas, però, s'haurà de tramitar el canvi d'ús a hotelier.

El Sr. Xamena explica que aquesta plenària ve propiciada per la petició d'informe de l'Autoritat Portuària per promoure un ús hotel·ler en el Far. Per tant, el Bloc està en contra de l'atorgament d'aquest ús hotel·ler de forma privada a través d'una concessió a llarg termini. Si l'Ajuntament en sol·licita l'ús i gestió, serà qui en decidirà la durada, els usos, etc. i l'Ajuntament podrà decidir si hi posa una oficina de turisme, un refugi, etc. , i demana al govern municipal que no privatitzi el Far del Port, perquè si es fa, ningú no podrà garantir que una empresa de fora no canviï la manera de fer de tot el que s'havia promès. Es tracta d'un edifici petit però molt emblemàtic de Portocolom, i hom es demana què li costa a l'Ajuntament demanar poder-lo gestionar i no deixar-lo en mans privades.

El batle replica que l'Ajuntament no podria decidir quins usos podrà tenir el far, li vendrien imposats, i és un edifici afectat per Costes, pel Pla territorial, i que té el màxim nivell de protecció que hi pugui haver. Entén que des de l'oposició vulguin vendre el discurs de la privatització, però no entén que ni tan sols es llegeixin els informes sencers, o que diguin que, si es cedeix a l'Ajuntament, es podran posar els usos que vulguin.

El Sr. Xamena matisa que el que vol dir és que l'Ajuntament pot sol·licitar els canvis d'usos, i recorda que és l'Autoritat Portuària qui vol demanar el canvi d'ús per permetre un ús hotel·ler privat, i no entén perquè l'Ajuntament no ha de poder demanar aquest canvi d'ús i la gestió municipal.

El batle replica que el canvi d'ús només el pot demanar l'Autoritat Portuària al Consell de Ministres i només per a instal·lacions hotel·leres, albergs o hospedatges que puguin afavorir el desenvolupament d'activitats culturals o similars d'interès social. És cert que l'Ajuntament pot demanar-ne la cessió, i si ens ho donen, s'hi podrà fer només allò que permet el planejament i l'ordenació territorial, o l'ús hotel·ler a través de la Llei turística i amb els informes previs de les administracions afectades. Aleshores caldria saber com gestionarà l'Ajuntament un equipament com aquest per a un ús hotel·ler.

Una vegada acabades les intervencions, se sotmet l'assumpte a votació i amb 6 vots a favor (Bloc i PSOE), 10 vots en contra (PP), i 1 abstenció (Lliga), per majoria **queda rebutjada** la proposta del Grup Municipal del Bloc per Felanitx i del Grup Municipal del PSOE per sol·licitar a l'Autoritat Portuària la cessió d'ús i la gestió del Far de Portocolom a l'Ajuntament de Felanitx.

Un cop acabats els assumptes a tractar, el batle aixeca la sessió, de la qual, com a secretari, estenc aquesta acta.

Vist i plau
El batle

El secretari